

บทที่ ๑๒ เด็กน้อยกับเมล็ดถั่ว

ขณะที่คิดพิจารณาถึงตัวเราว่าเป็นธาตุสื่ออย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร คิดไปเรื่อยๆ ใจก็นึกไปถึงเรื่องราวของเด็กชายคนหนึ่ง ...

เด็กชายคนนี้...เขากำลังเดินไปตลาดเพื่อซื้อผักและเนื้อสัตว์มาให้แม่ปรุงอาหารค่ำ เมื่อถึงตลาด..เขารีบหาซื้อของตามที่แม่สั่ง พ่อค้าใจดีให้เมล็ดถั่วเขียวกับเขาเป็นของแถม เขาถือเมล็ดถั่วกลับบ้านด้วยความดีใจ ระหว่างทาง เขาหยุดดูปลาที่สระน้ำใกล้บ้านที่ประจำของเขา เขาสังเกตเห็นอะไรบางอย่างในน้ำ จึงวางข้าวของและเมล็ดถั่วในมือลงบนดินข้างๆบ่อนั้น แล้วไปเล่นจับปลาในสระ เขานึกขึ้นได้อีกที่ควรต้องรีบเอาของที่ซื้อ มากลับไปให้แม่ก็เย็นมากแล้ว จึงรีบวิ่งกลับบ้านจนลืมเมล็ดถั่วเสียสนิท

สองสามวันผ่านไป เขานึกขึ้นมาได้ว่าวันก่อนได้เมล็ดถั่วมาจากตลาด เขาพยายามหามันจนทั่วบ้านแต่ก็ไม่พบ นึกขึ้นได้ว่าวันนั้นระหว่างทางกลับจากตลาดเขาได้หยุดนั่งเล่นที่สระน้ำ เขาต้องลืมมันไว้ที่นั่นแน่ๆ จึงรีบวิ่งไปที่สระเพื่อหาเมล็ดถั่ว เขาเดินวนหาอยู่หลายรอบแต่ก็ไม่พบ เริ่มคิดไปว่าต้องมีคนมาขโมยมันไปเป็นแน่แล้ว เพราะเขามั่นใจว่ามันต้องอยู่แถวนี้แน่ เขาเดินหาอีกรอบ พบว่าบริเวณที่เขา นั่งเล่นเป็นประจำ มีต้นไม้เล็กๆขึ้นอยู่ต้นหนึ่งแต่ก็ยังไม่มีพบเมล็ดถั่ว เขาเสียใจร้องไห้ฟูมฟายโวยวายว่ามีคนมาขโมยเมล็ดถั่วของเขาไป ใครมาเอาของรักของหวงของเขาไป แต่ก็ไม่ได้เมล็ดถั่วคืนมา

เมื่อนึกมาถึงตรงนี้ ฉันก็ได้เห็นตัวเอง ‘เออ...เราก็เหมือนเด็กคนนี้แหละ เวลาารถของเราถูกเฉี่ยว เวลาส่งเสื้อตัวใหม่ไปซักแล้วสีตกใส่ เวลาของที่รักที่หวงหายไป หรือเวลาคนที่เป็นที่รักจากไป เราก็หงุดหงิด อารมณ์เสีย โวยวาย เสียใจ ไม่พอใจกับสิ่งที่เกิดขึ้น ไม่ต่างจากเด็กน้อยที่ร้องไห้ฟูมฟายหาเมล็ดถั่วที่ได้กลายเป็นต้นไปแล้ว...’

เพราะความไม่รู้ว่าส่ิงเหล่านั้นได้เปลี่ยนไปแล้ว ...

เด็กน้อยร้องไห้เพราะไม่รู้ว่ามีเมล็ดถั่วที่หายไปนั้นได้กลายเป็นต้นถั่วแล้ว เมื่อเมล็ดถั่วได้ดิน น้ำ แสงแดดที่พอเพียง มันก็งอกเป็นต้น และที่สำคัญเขาไม่รู้ความจริงว่า ต่อไปต้นถั่วต้นนี้สามารถ ออกฝักให้มีเมล็ดถั่วอีกจำนวนมากกับเขา เพราะเด็กน้อยไม่รู้จักรวงจรชีวิตของต้นถั่วจึงได้แต่ร้องไห้ ส่วนฉัน....ไม่พอใจ หงุดหงิด เวลารถถูกเฉี่ยว ทั้งยังโกรธคนที่มาชนซะอีก เพราะใจยังคิดถึงรถคันเดิม คันที่ยังสมบูรณ์อยู่ อยากจะให้รถของตัวเองคงสภาพเดิม นี่ก็เป็นเพราะไม่รู้จักรวงจรของรถนั่นเอง ไม่รู้ว่ารถที่ยังดูใหม่นั่นกำลังเปลี่ยนเป็นรถเก่าอยู่ตลอดเวลา จะค่อยๆ ผุทีละนิดหรือจะด้วยการถูกเฉี่ยวชนก็ได้

เมื่อพิจารณากันจริงๆ พบว่าก่อนที่จะมาเป็นรถได้นั้น มีกระบวนการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมาย จากเหล็กกรรมดาๆ เอามาขึ้นรูปทาสี เอามาประกอบกับล้อที่ทำมาจากยาง อุปกรณ์อื่นๆ อีกหลายอย่าง แล้วมันก็เป็นรถใหม่อยู่ชั่วขณะหนึ่งเท่านั้น เมื่อโดนน้ำ ความชื้นในอากาศ แสงแดด ก็ค่อยๆ ผุทีละนิดๆ รถใหม่ก็ค่อยๆ เก่า ถ้าโดนกระแทก โดนชนแรงๆ ก็บุบ เพราะเหล็กสามารถเปลี่ยนรูปร่างได้ ใช่ว่าไปในที่สุดก็หมดสภาพต้องทิ้งไป ให้คนเอาไปแยกออกเป็นชิ้นส่วนต่างๆ เหล็กก็ขายเป็นเศษเหล็กเพื่อหลอมทำเหล็กมาใช้ใหม่ อย่างอื่นก็ขายตามสภาพ

ในความเป็นจริง ถึงแม้เด็กน้อยอยากให้เมล็ดถั่วคงสภาพเดิม หรือฉันอยากให้ของของฉันทุกอย่างคงอยู่ในสภาพดีตลอดไป ก็ไม่อาจฝืนความเป็นไปได้ เพราะเมื่อสภาวะและปัจจัยต่างๆ เปลี่ยนไป เมล็ดถั่วก็เปลี่ยนไปตามธรรมชาติของมัน รถยนต์คันงาม เสื้อใหม่ บ้าน พ่อ แม่ พี่ น้อง ลูก และตัวเราเองก็เช่นเดียวกัน

ฉันสังเกตตัวเอง ที่ผ่านๆ มาก่อนที่ฉันได้เรียนรู้ความเป็นจริงเช่นนี้ อารมณ์ของฉันมักจะขึ้นๆ ลงๆ อยู่ตลอดเวลา ถ้าอะไรๆ เป็นไปตามที่ใจคิดฉันก็รู้สึกพอใจ ถ้ามีอะไรที่ไม่อยากให้เป็นเกิดขึ้นก็จะหงุดหงิดไม่พอใจ สลับกันไปมาอยู่อย่างนี้ คือเอาใจตัวเองเป็นที่ตั้ง แทนที่จะอยู่กับความเป็นจริง เมื่อไม่รู้ความจริง ความคิด การตัดสินใจ การแสดงออก ก็มักจะทำให้ตัวเองต้องเดือดร้อน ในภายหลังทั้งบทบาทหน้าที่ภายนอกและจิตใจ การเรียนรู้ที่มา ที่ไป ของสิ่งต่างๆ ที่เรา

เกี่ยวข้องในแต่ละวัน ทำให้ฉันได้ปรับเปลี่ยนวิถีคิดซะใหม่...ไม่ยอมนั่งร้องไห้เพราะแค่เมล็ดตัว กลายเป็นต้นอีก...เอาเด็กน้อยเมล็ดตัวเป็นครู

TIP: “ไม่ว่าจะพบเห็นสิ่งใด เจอะเจอเหตุการณ์อะไร ไม่ว่าจะเป็นคอกไม้เหี่ยวๆใน แจกัน ต้นไม้ริมทาง อุบัติเหตุรถชนกัน ไปเยี่ยมคนป่วยที่โรงพยาบาล ถ้ารู้จักมอง มองอย่างพินิจพิเคราะห์ ฉันพบว่าทุกอย่างอย่างเป็นครูสอนใจได้ ขอเพียงเรารู้จัก น้อมเอาความจริงมาสอนใจอยู่เรื่อยๆ ว่าสิ่งต่างๆที่เห็นในขณะนี้ ก่อนหน้านี้มี สภาพอย่างไร และต่อไปจะเป็นอย่างไร เราจะได้รู้ทันความเปลี่ยนแปลง รู้ที่มา ที่เป็น ที่ไปของสิ่งต่างๆรอบตัวเรา รวมถึงของของเรา และที่สำคัญตัวเราเอง เมื่อ เรายอมรับและไม่ฝืนความเปลี่ยนแปลง เราก็จะมีความสุขเพราะความ เปลี่ยนแปลงน้อยลงเรื่อยๆ ”

ยกตัวอย่างเช่นการเลือกซื้อรถ เพราะรู้จักวงจรชีวิตของรถ รู้แล้วว่ารถอะไรก็ไม่อาจหนี ความเปลี่ยนแปลงได้ รถของเราก็มีสิทธิถูกชน ถูกเฉี่ยว หรือถูกขโมยอย่างที่มีข่าวให้เห็นใน หนังสือพิมพ์ได้เช่นกัน ฉันจึงตัดสินใจเลือกซื้อรถด้วยเหตุผล นึกถึงวัตถุประสงค์เป็นหลัก ว่าฉัน ต้องการรถไว้เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งโดยสวัสดิภาพ ฉันจึง ไม่ตัดสินใจซื้อรถที่แพงเกินไปเพียงเพราะดูสวยงามหรือมีสมรรถนะสูงแต่เกินจำเป็น และก็ไม่ลืม เตือนใจตัวเองเสมอว่า สิ่งที่เกิดขึ้นกับคนอื่นก็สามารถเกิดขึ้นกับเราได้ทุกขณะ ไม่ว่าเราจะชอบ หรือไม่ก็ตาม เพราะฉะนั้นเมื่อเห็นเหตุการณ์อะไร เช่น รถเสีย รถคว่ำตามถนน ก็ไม่ลืมน้อมว่า ‘ถ้า เป็นเราละ เจอเหตุการณ์อย่างนี้จะทำยังไง...’ เพื่อเป็นการเตรียมตัวเตรียมใจไว้ก่อนเกิดเหตุการณ์ จริง

นี้สำคัญมาก เพราะเราทุกคนมักจะเลือกมองแต่สิ่งที่อยากมอง รับรู้แต่สิ่งที่อยากรับรู้ และ มักจะเข้าข้างตัวเองว่าสิ่งที่เราไม่ชอบ ไม่ปรารถนาคงไม่เกิดกับเราแน่นอน ทั้งๆที่เรื่องที่เราไม่ชอบ เหล่านั้นก็เกิดกับคนรอบข้างให้เราได้รับรู้รับเห็นอยู่ตลอดเวลา ทั้งหนังสือพิมพ์เอช โทรทัศน์เอช ถ้า เราปล่อยปละละเลยเช่นนี้ต่อไป เราเท่านั้นที่จะขาดทุน

TIP: “ต่อไปนี่ไม่ว่าอะไรที่เราได้พบเห็น ให้เราน้อมว่า ‘ถ้าเหตุการณ์นี้เกิดกับเราละ เราจะทำยังไง’ จินตนาการให้สมจริงเลย เราจะได้รู้ว่าเราจะมีความรู้สึกอย่างไรในวินาทีที่สถานการณ์นั้นเกิดขึ้น ถ้ารู้สึกแย่ รู้สึกเสียใจ ไม่พอใจหรือโกรธก็แสดงว่าเรามีงานทางใจต้องทำแล้ว งานที่ว่าก็คืองานค้นหาความเข้าใจผิด ความเข้าใจที่ไม่เป็นไปตามความเป็นจริงของโลก คือขัดกับหลักไตรลักษณ์ โดยเฉพาะในหัวข้อความเปลี่ยนแปลงเน่ๆ เราจะได้มาศึกษาหาความจริงในเรื่องนั้นให้มากขึ้น ”

เหมือนกับการซ่อมหนีไฟ ถ้าถึงเวลาซ่อมแต่เรากลับคิดว่า ‘ไฟไม่มีทางไหม้แน่นอน เพราะตึกนี้มีระบบเตือนภัยและระบบดับเพลิงอัตโนมัติอย่างดี...’ เราก็อาจจะอยู่เฉยๆ ใครจะซ่อมก็ซ่อมไป หรือไม่ก็ซ่อมแบบเสียไม่ได้ ทำให้ไม่ได้ประโยชน์เต็มที่ แต่ถ้าเราคิดจินตนาการถึงสถานการณ์ไฟไหม้จริงๆ ได้แบบเดียวกับที่เราเคยเห็นในโทรทัศน์ว่ามีความโกลาหลอย่างไรบ้าง เราก็พอจะเตรียมพร้อมว่าเราน่าจะทำอะไรได้บ้าง หนึ่ง..สอง...สาม เป็นข้อๆ ไว้ หากวันใดไฟเกิดไหม้จริงๆ เราจะได้พอมีแนวทาง

เรื่องความตายก็เช่นกัน ความตายเป็นส่วนหนึ่งของวงจรชีวิตเรา แต่น้อยคนนักที่จะข้อมคิดเตรียมพร้อมว่า ถ้าคนที่เรารักเสียชีวิตกระทันหันหรือแม้แต่ตัวเราเองเสียชีวิตไปเดี๋ยวนี้จะทำอย่างไร ก็ต้องทำใจไม่ได้แน่นอน เพราะเรื่องความตายจะเป็นเรื่องสุดท้ายที่เราจะคิดถึง อาจรู้สึกไม่เป็นมงคลที่จะคิด แต่มันเป็นความจริง ที่สำคัญเรื่องความตายเป็นเรื่องที่เรายอมรับได้ยากที่สุด จำเป็นต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจมากที่สุด การเก็บไว้คิดเป็นเรื่องสุดท้ายจึงไม่ทันท่วงที ถือว่าเป็นการอยู่อย่างประมาทมากที่สุด

เวลานั้นอยู่บ้านคนเดียว ฉันมักจะสมมติเหตุการณ์ว่าพ่อ แม่ น้องสาวหรือสามีของฉันเสียชีวิต เพื่อดูความรู้สึกที่เกิดขึ้นในใจตัวเอง และเราจะต้องทำอะไรต่อไป เวลาไปงานศพก็เช่นเดียวกัน ไม่ลืมสมมติเหตุการณ์ว่างานศพนั้นเป็นงานของคนที่เรารัก เพื่อไม่ให้เสียเวลาและโอกาสในการอบรมจิตใจตัวเอง เรื่องยากๆ ต้องฝึกบ่อยๆ ทดสอบใจอยู่บ่อยๆ จะได้ชำนาญ เหมือน

ที่เราารู้กันดีว่าเมล็ดถั่วก็ต้องขึ้นเป็นต้น แต่เด็กน้อยกลับร้องไห้ฟูมฟาย เพราะฉะนั้นเราต้องฝึกใจ ให้เป็นผู้ใหญ่ ให้รู้ความจริงในเรื่องต่างๆที่เราไปเกี่ยวข้องอยู่ จะได้ไม่เป็นเหมือนกับเด็กน้อยเมล็ดถั่ว

วันนี้ทุกคนมีทุนเท่ากัน ใครที่ยังมีลมหายใจ มีปัญญาและสติสัมปชัญญะครบถ้วนถือว่ามีทุนเท่าเทียมกันหมด ที่นี้ก็จะขึ้นอยู่กับว่าใครจะเริ่มต้นสังเกตสิ่งต่างๆรอบตัวเพื่อเก็บข้อมูลสอนใจตัวเองก่อนกัน เพราะไม่มีใครรู้ว่าเราจะหมดทุนเมื่อไหร่ เพราะฉะนั้นอย่างรอช้าอีกเลยล่ะ